

Wie is de kleine hoorn uit Daniël 8?

Het terrein van de gebeurtenissen van Daniël 8 ligt in het verre oosten. De algemene bedoeling van het hoofdstuk is duidelijk. De ram met de twee horens (vs. 3,20) is de Medo-Perzische macht. Hij breidt vanuit het oosten zijn overwinningen uit naar het westen, het noorden en het zuiden, onderwerpt koninkrijken en handelt in trotse eigenwil.

Vervolgens wordt de aandacht gevestigd op een geitenbok uit het westen, met 'een aanzienlijke hoorn tussen zijn ogen'. Wie is deze macht die de Perzische macht treft, hem de heerschappij over de wereld betwist en deze machtige tiran van het oosten met succes vernietigd? Gabriëls uitleg is kort en duidelijk. 'Die harige bok nu is de koning van Griekenland, en de grote hoorn die tussen zijn ogen is, is de eerste koning' (vs. 21).

Geschiedenis is nuttig op haar plaats, maar als erop aangedrongen wordt als noodzakelijk om de Schrift te begrijpen, als ze erbij gehaald wordt als de vertolkster van het Woord van God, dan moeten we zowel het principe als de vertolking onmiddellijk verwerpen als volkomen onjuist en tot oneer van de Geest van God. De Heilige Geest alleen is bekwaam 'de diepten van God' te onderzoeken en Hij alleen is ook de kracht waardoor deze 'diepten' aan ons meegedeeld en door ons ontvangen kunnen worden (1 Kor. 2:9-16).

Een tweevoudig kwaad is het resultaat van dit foutieve systeem als het wordt toegepast op de profetische Schriften. Ten eerste is de profetie geen profetie meer als het door de profane geschiedenis moet worden verklaard; want vervulde profetie is alleen maar geschiedenis. Ten tweede verliest het profetische Woord zijn praktische waarde en kan ik geen acht erop geven als op een lamp die schijnt in een duistere plaats (2 Petr. 1:19), als het alleen zou kunnen worden begrepen door het miserabele licht dat de geschiedkundige geschriften van geleerden ons verschaffen.

En we kunnen er naar waarheid wel aan toevoegen dat een groot deel van de Bijbel een gesloten boek zou zijn voor de meeste mensen, als het door het onzekere licht van de geschiedenis zou moeten worden verklaard. De profetieën van Daniël, de visioenen van Ezechiël en de Openbaring van Johannes kunnen echter allemaal door dezelfde kracht - de Heilige Geest - begrepen worden, als waardoor ik de betekenis van de eenvoudige maar buitengewoon mooie woorden van de Heer Jezus uit Johannes 14 begrijp.

De snelle en verwoede aanvallen van de beroemde staatsman en veldheer, Alexander de Grote, waren hoofdzakelijk bedoeld als vergelding van de vroegere belediging en schending van zijn volk; ze worden door een paar rake streken van de Goddelijke pen levendig voorgesteld, En dat niet *na* de gebeurtenissen, maar aanzienlijke tijd vóóordat de Griekse en zelfs de Perzische macht groot werd of leek te worden!

Dan volgt de snelle, uitgestrekte groei van het Griekse rijk onder zijn beroemde 'eerste koning'. 'En de geitenbok maakte zich uitermate groot; maar toen hij sterk geworden was, brak die grote hoorn' (vs. 8). Toen Alexander op het hoogtepunt van zijn macht stond, toen een veroverde wereld aan zijn voeten lag, toen koningen en vorsten vanaf de Ganges tot de Middellandse Zee zijn heerschappij erkenden en hun kronen en koninkrijken uit zijn hand

ontvingen; toen een wereldrijk dat in macht en uitgestrektheid ongeëvenaard was, in de loop van twaalf jaar was opgebouwd - toen werd deze beroemde veldheer en staatsman weggenomen in de volle kracht van zijn leven - hij was nog maar 32 jaar oud.

Alexander bezat in opmerkelijke mate de essentiële eigenschappen voor het oprichten en handhaven van een uitgestrekt wereldrijk, maar deze kwaliteiten bleken in zijn generaals die na zijn dood ruzie maakten over de macht, op jammerlijke wijze te ontbreken.

Twee van de vier koninkrijken die na de verbrokkeling van het rijk ontstonden, nemen in het profetische Woord een belangrijke plaats in. Dit zijn het Syrische en het Egyptische koninkrijk, waarvan de heersers de koningen van het Noorden (Syrië) en de koningen van het Zuiden (Egypte) genoemd worden; zie Daniël 11. Maar het is belangrijk om hier op te merken dat de stad Jeruzalem en het land Judea de middelpunten vormen van deze aardse handelingen en raadsbesluiten van God.

Trotse Ottomanen stapten eeuwenlang met opgeheven hoofd door de straten van die wonderbare stad die de Heer zo liefhad en waarover Hij weende. De niet-Jood kijkt verachtelijk naar de ineengedoken Jood die droevig weent bij de klagmuur. Maar God heeft betere dingen voor met Zijn verstrooide volk. 'Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad van God!' En God heeft Zijn ogen 'gedurig' op Zijn land en volk (Deut. 11:12; zie ook 1 Kon. 9:3b).

Neem Jeruzalem als uitgangspunt en u stelt dan dadelijk met juistheid en nauwkeurigheid vast wat het noorden, het zuiden, het oosten en het westen is. In vs. 9-10 zien we dan hoe deze beroemde 'kleine hoorn' uit het noorden komt, 'het sierlijke land' binnenvalt (Judea), de burgerlijke en godsdienstige leiders van de Joden (het leger van de hemel, de sterren) vernietigt en 'de waarheid op de aarde' neer werpt.

Wie is deze verschrikkelijke en wrede vijand van de Joden? Ik denk dat het duidelijk ziet op Antiochus Epiphanes, de koning van het Noorden (van Syrië), die een grenzeloze haat tegen de Joden had. Wat in vs. 9-10 en de laatste twee regels van vers 12 aan hem wordt toegeschreven is eenvoudig een zaak die historisch nauwkeurig vervuld is. Maar als Gabriël het gezicht gaat uitleggen zegt hij duidelijk: 'Dit gezicht zal zijn tot de tijd van het einde'. Het moet inderdaad nu al begrepen worden (vs. 16), maar de volledige vervulling ervan is in de tijd van het einde (vs. 17).

In vers 23 wordt over een koning gesproken, het antitype of toekomstige tegenhanger van Antiochus. Het karakter en de daden van deze koning, 'stijf van aangezicht', worden in de verzen 23-25 beschreven; ook in Jes. 10 als de Assyriër en in Jes. 28 als de overvloeiende gesel. Hij is de koning van het Noorden, de grote politieke vijand van de Joden in de laatste dagen.

Verdere mededelingen over deze koning, evenals ook over de koning van het 'Zuiden, vinden we in hoofdstuk 11. Judea is altijd het aanvalsdoel van deze koningen geweest; over het algemeen behoorde het aan één van deze beide machten toe. Het opnieuw verschijnen van deze koninkrijken, hun wederkerige haat ten opzichte van elkaar en hun gemeenschappelijke afkeer van de antichrist die koning in Judea zal zijn, wordt in hoofdstuk

11 uitvoerig beschreven.

Men moet bedenken dat de loop van de vier wereldrijken één groot onderdeel van de profetische waarheid vormt. Daniël 7 en de Openbaring houden zich hoofdzakelijk met dat deel van het profetische gebied bezig. Maar er is nog een andere groep volken buiten de westelijke machten, waarvan de koning van het noorden, of de 'kleine hoorn', de leider is. De westelijke machten zullen de zaak van de Joden als natie gunstig gezind zijn en een verbond met hen sluiten. De noordoostelijke machten daarentegen zullen zich inspannen Israël als volk volkomen te vernietigen. De kleine hoorn van hoofdstuk 7 is de grote leider in het westen. De kleine hoorn van hoofdstuk 8 de leider van het noordoosten. Daarom wordt in dit hoofdstuk niet naar het eerste (het Babylonische) en ook niet naar het vierde (het Romeinse) rijk verwezen.

Walter Scott